

OPONENTSKÝ POSUDEK

k habilitačnímu řízení MgA. Barbary Harumové Hessové, ArtD.

Napsal Doc. Mgr. Ivo Trajkov

V úvodu tohoto posudku, mi prosím, dovoluji několik osobních úvah.

Barbaru Harumovou Hessovou jsem poznal před řádkou let při spolupráci na jednom koprodukčním hraném filmu. Hledali jsme tenkrát s producentem spolehlivého slovenského koproducenta, a měli jsme požadavek, aby to byl někdo z mladé generace. Přišel jsem v té době do styku se slovenskými začínajícími autory, ale mladé producenty jsem skoro neznal. Uchýlil jsem se k sondování pomocí dotazů ke kolegům, které ze slovenského audiovizuálního prostředí znám. V mnoha rozhovorech se dokola skloňovalo především jedno jméno – Barbara Hessová. Přestože naše spolupráce nakonec nedostala finální podobu, pamatují si na její vysoce profesionální přístup, od čtení scénáře, přes praktické předpřípravy realizace ve vícenásobné koprodukci, až k velmi precizní práci na té „neoblíbené“ administrativní části z producentských povinností.

Její dotazy v rozhovorech byly vždy na místě, její úvahy vždy podnětné, a závěry vždy přesné. Mohu také po těch letech konstatovat, že jsem byl vždy na pomyslné „její straně“, když její svědomitý přístup k práci coby koproducentky vyvolával někdy „brblání“ u „jižanského“ producenta.

Dovolil jsem si tento krátký výlet do minulosti, neboť se domnívám, že i přes objemný habilitační spis, přes konkrétně uvedené filmy a dodatečné materiály, stejně jako její pedagogickou činnost, MgA. Barbara Harumová Hessová, ArtD. se habilituje především svou profesionální prací jako celkem. Chtěl jsem tímto příkladem přispět nejen vlastní drobnou zkušeností, kterou jsem s ní měl, ale zároveň svědčit o vynikající profesní pověsti, kterou mezi svými kolegy má.

Ještě než se budu o něco podrobněji věnovat spisem předkládaným pracím, chtěl bych se pozastavit u otázky pověsti producenta ve vztahu k jeho kvalitám. Mám na mysli jeho profesní pověst jako jedince z profesionálního, ale i společenského aspektu, navíc v poměrně specifickém prostředí kinematografie „malého“ státu.

Když jsem obdržel tuto žádost o oponentskou účast na habilitačním řízení, musel jsem se alespoň na chvíli zamyslet nad problematikou hodnocení. Mám tím na mysli obecnou úvahu o tom, co se má, nebo co se u profese producenta vůbec dá objektivně hodnotit. Není již samotný, navíc opakovaný, akt vzniku audiovizuálního díla v daných okolnostech, tím největším úspěchem producenta? A jak, v často dost složité a více úroňové týmové práci, určit míru jeho podílu na výsledku?

Samozřejmě, organizačně-finanční zabezpečení projektů je u této profese nemalou a význačnou součástí, ale to jakoby se rovnalo právě onomu vzniku, i když se musí hodnotit jako úspěch, jak jsem již zmiňoval. Kromě výroby je další etapou života filmu období po jeho vzniku, tedy jeho prosazení coby hodnoceného uměleckého díla, i autorské výpovědi, stejně jako jeho existence coby produktu na specifickém audiovizuálním trhu. I v tomto případě je těžké následně přesně ocenit konkrétní podíl producenta, právě vzhledem k účasti dalších specializovaných partnerů, jako jsou PR agentury, sales agenti, distributoři atd. Při těchto úvahách jsem si uvědomil, že i tato kreativní profese, jako řada dalších v kinematografii, se nese v duchu jakési „schizofrenie“, například: producent musí být kreativní aby tvořil svůj film – nesmí být kreativní, aby se nedostal

do konfliktu s autory, tedy je autorem – není autorem, musí být lídr – nesmí být lídr, musí být velkorysý – musí šetřit, musí nést zodpovědnost, i za to, co dělají jiní, musí naplňovat svou vizi v neustálém střetu s vizemi ostatních spolupracovníků a partnerů, mít pod neustálou kontrolou něco, nad čím v určitých úsecích kontrolu mít nemůže atd.

A právě vzhledem k těmto aspektům složitosti celého nahlížení na profesi producenta, a jeho následného hodnocení, lze jako pomocné kritérium použít i doporučením vyjádřené uznání kvalit od profesních kolegů, obzvláště pokud pohlédneme na audiovizuální prostředí jako na nekonečné moře EG, možná obrat moře nekonečných EG bude výstižnější (a snad pleso namísto moře, vzhledem k velikosti Slovenska).

Prostudoval jsem objemný habilitační spis, a musím přiznat, že již výčet informací, a kvalita z toho vyplývající, je nesporná.

Nepochybuji o tom, že její pedagogické činnosti je na vysoké úrovni, a předměty, které reprezentuje, jsou částí páteřních předmětů oboru produkce, což samo o sobě vyjadřuje mnohé. Již se těším na habilitační přednášku. Výčet vedených diplomových prací je více než dostatečný.

Dovolte mi proto vyjádřit názor, že Barbara by jistě byla mužem na svém místě, nebýt skutečnosti, že je ženou. Ale gendrové zastoupení, stejně jako zastoupení generační, není to primární, čím Barbara Harumová Hessová obohacuje katedru Produkce v audiovizi na VŠMU. Je to především její profesní kvalita.

Z její rozsáhlejší filmografie jsou k habilitačnímu řízení předkládány dva filmy. Celovečerní dokumentární film „Tak d'aleko, tak blízko“, režie Jaro Vojtek, z roku 2015 a hraný celovečerní film „Stanko“, režie Roš'o Boroš, z roku 2016.

O úspěchu dokumentárního filmu „Tak d'aleko, tak blízko“ svědčí dlouhý seznam mezinárodních filmových festivalů, na kterých byl film uveden, dále pak množství nominací na jednotlivé ceny, a samozřejmě, i řada cen obdržených. Snoubí se tu závažné, zároveň divácky atraktivní téma se zajímavými, mnohdy výjimečně „obyčejnými“ osudy portrétovaných. Jeho zásadní kvalitou, a ta je úzce spjatá s producentkou úlohou, je skutečnost, že film vznikl celkově sedm let, a zároveň, že záměr byl od počátku cinematically, a tím pádem náročnější – nestavět film na výpovědích, dialozích a komentáři, tedy primárně neverbalizovat, ale zaznamenávat a zprostředkovávat skutečné situace, ve kterých se odhaluje náročnost života, přímo či nepřímo, spojeného s autizmem.

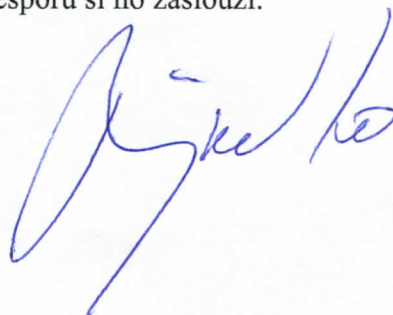
Co mohu posoudit, celý projekt vykazuje trvalou producentkou péči ve všech aspektech, a to jak ve třech hlavních fázích výroby, které bývají v mnoha směrech o něco komplexnější a komplikovanější u dokumentárního filmu, tak i v následné fázi samotného „života“ filmu při styku s diváky.

Celovečerní hraný film „Stanko“ je jiný případ, zřejmě až na tu producentkou náročnost. Již samotný pod-žánr roadmovie není výrobně snadný, v kombinaci s nízkým rozpočtem a rozsahově podstatným natáčením v zahraničí se může stát producentkou noční můrou. Mnoho z „černého scénáře“ výroby se v tomto případě, dle slov samotné producentky, naplnilo. Přesto, možná že i právě proto, vzniklo nevšední dílo, tematicky závažně angažované, ale „správně“ autorsky neprvoplánové. Vizuálně zajímavému filmu, zdatně formálně zpracovanému, montážně nápaditému, chyběla snad jen větší autorská odvaha k extrémnějším formálním řešením, v případně opaku, pak vyšší narativní kvalita, především ve vztahových scénách a dialozích, aby se mnohem výrazněji zapsal do žebříčků evropského filmu příslušného roku. Toto není výtku k producentké

práci, případné prodlužování příprav a práce na scénáři by vedla spíše k nerealizování projektu.

Mnohokrát jsem tvrdil, a tvrdím to stále, že nová „nová vlna“ evropského filmu se zrodí na Slovensku. K takovéto úvaze mě vede nejen tematická a látková bohatost současné slovenské reality, ale především množstvím mladých autorských talentů, které tam v současné době potkávám. Pravda, takových států je v Evropě několik, ale co činí ten podstatný rozdíl, dle mého názoru je skutečnost, že na Slovensku je řada kreativně talentovaných a zároveň řemeslně zdatných mladých producentů, kteří mohou tuto mojí předpověď uskutečnit. Barbara Harumová Hessová je jednou z nich.

Proto, zcela zodpovědně, a zároveň s radostí, doporučuji udělit MgA. Barbaře Harumové Hessové ArtD. akademický titulu docent, o který usiluje, a bezesporu si ho zaslouží.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. K. H.', is written on the right side of the page.